

Durft Donald Trump dinsdag de onbetamelijke vraag naar de etnische identiteit van Kamala Harris te stellen?

Posted on 7 september 2024 by René ter Steege

‘Ik weet het niet, is ze Indiaas of zwart? Het maakt me niet uit, hoor, ik heb respect voor beide aspecten’, zei de voormalige en mogelijk toekomstige president laatst tot een bijeenkomst van zwarte journalisten.

Zijn betreden van dit mijnenveld van etnische gevoeligheden viel natuurlijk slecht. ‘Trump wekte de valse suggestie dat Harris naar geloven haar culturele en raciale wortels aanpast aan wat haar publiek wil horen’, aldus een verder neutraal verslag van het persbureau AP.

Toch is Trumps verwondering, al dan niet geveinsd, wel te begrijpen. Want de Democratische conventie in Chicago op 22 augustus, waar Harris haar nominatie accepteerde, leek soms op een erediens aan de strijd van zwarten voor gelijke

rechten. De bij zulke gelegenheden onvermijdelijke dominee Al Sharpton riep als in vervoering: 'Een zwarte vrouw staat op het punt de nominatie te aanvaarden!'

Maar andere bewonderaars juichten Harris toe als 'Devi', haar tweede voornaam. En op het podium waar ze haar naasten voorstelde, wemelde het van de kleurrijke sari's.

Getemd Afro-kapsel

'Kamala en haar zus groeiden op in Oakland, Californië, tussen de Baptistenkerk en de hindoetempel in dezelfde buurt; tussen "Young, Gifted and Black" van Nina Simone en de traditionele hindoegezangen van hun moeder,' aldus de correspondenten van *Le Monde* aan de Amerikaanse westkust.

Op foto's als jong meisje ziet Kamala – haar fans eisen een correcte uitspraak, op straffe van het verwijt van disrespect of erger – er nog erg zwart uit. Het kroeshaar is nog niet bedwongen. Met het klimmen der jaren lijkt haar huid lichter te worden, het rebelse Afro-kapsel getemd.

De dochter van Indiase en Jamaicaanse immigranten werd als kind sinds haar geboorte in 1964 in Oakland ondergedompeld in de zwarte cultuur die destijds hoogtij vierde in de Bay Area. 'Onze Indiase moeder voedde mijn zuster en mij op als "Black", want ze wist dat mensen ons allereerst als zodanig zouden zien', zei Harris volgens AP op een van de zeldzame momenten dat ze zaken als ras en gender ter sprake brengt. (De meeste Amerikaanse media schrijven Black met hoofdletter, de spelling die na de dood van George Floyd in 2020 mainstream werd. Maar 'white' blijft klein, behalve in ultra-rechtse media, die 'black' natuurlijk geen hoofdletter gunnen.)

Nonconformisme

Kamala Harris' moeder Shyamala Coplan mocht op haar negentiende naar de VS emigreren om haar studie geneeskunde voort te zetten, op voorwaarde dat ze naar Madras, later Chennai, zou terugkeren. Daar moest ze trouwen met de man die haar familie had uitgekozen.

Liever dan in India tegen het kastenstelsel en andere misstanden te strijden, stortte ze zich aan de universiteit van Berkeley op linkse zaken. Tijdens een

protestbijeenkomst ontmoette de in een sari geklede jonge Indiase de economiestudent uit Jamaica die Kamala's vader zou worden, Donald Harris. Ze bewees haar nonconformisme door te trouwen met iemand uit een gemeenschap tot welke de Indiase diaspora in de VS doorgaans afstand houdt.

Het bus-project

Het huwelijk hield niet lang stand. Kamala en haar jongere zuster Maya vervreemdden van hun vader na diens vertrek. (Ook Barack Obama's als student naar de VS gekomen Keniaanse vader verliet zijn gezin; de latere president werd opgevoed door zijn blanke moeder en haar ouders. Hij laakte als senator in 2008 'afwezige zwarte vaders'.)

In Californië profiteerden de zusters Harris van faciliteiten die in de eerste plaats waren bedoeld om Afro-Amerikanen vooruit te helpen, waaronder het busing-experiment in de jaren zestig en zeventig. Kinderen uit achterstandswijken werden per bus naar scholen in betere, blanke, buurten gebracht.

Toch woonden de dames in een middenklassewijk. Deden ze zich 'zwarter' voor dan hun huidskleur rechtvaardigde? Veel later verweet Harris haar partijgenoot Joe Biden zijn verzet tegen het busproject, dat blanken tot razernij had gebracht en niet meer bestaat. In het verwijt lag de beschuldiging van racisme besloten, een van de weinige keren dat ze die kaart trok.

Tot 1967 bleven gemengde huwelijken verboden

Kamala Harris studeerde ondanks haar steeds 'bleker' en langzaam ontluikende Indiase uiterlijk aan Howard University, speciaal voor zwarte studenten, waarna ze in Californië aan een succesvolle juridische en politieke carrière begon. Ze trouwde in 2014 met Doug Emhoff, geboren in een Pools-joods immigrantengezin in New York.

Haar ouders waren de VS legaal als studenten binnengekomen in een tijd, eind jaren vijftig, begin jaren zestig, dat het land geleidelijk afstand begon te nemen van een expliciete voorkeur voor blanke immigranten. De wetten op rassenscheiding hadden hun langste tijd gehad. Maar tot 1967 bleven huwelijken tussen mensen van verschillende rassen officieel verboden.

Blanke apartheidsstaat

Toch snakten 'mensen van kleur' uit de hele wereld naar een green card voor de VS. En begonnen daar soms meteen, zoals Harris' in 2009 aan kanker overleden moeder – haar as werd niet in de VS, maar in India verstrooid – raciaal onrecht te bestrijden. Het was niet bij haar opgekomen om haar oudste dochter een 'Amerikaanse' naam te geven. Met de vloedgolf van immigranten uit voorheen de Derde Wereld verdween ook de noodzaak van nieuwkomers om zich aan te passen aan de slinkende westerse, blanke normen.

De demografische ontwikkelingen zijn razendsnel gegaan. Rond het jaar 2044 zullen ook de blanken in de VS zich de status van minderheid moeten laten welgevalen, volgens officiële schattingen. Met het oog op dat rampjaar strijdt uiterst rechts, identitair Amerika voor lijfsbehoud. Online bladen als *American Renaissance* bevatten, naast internationale persoverzichten, even dwaze als kansloze oproepen tot de stichting van een blanke apartheidsstaat ten oosten van de Mississippi.

De mogelijke toekomstige presidente zal er de schouders over ophalen. In haar niet eens zo lange leven zag zij de de eeuwenlange blanke hegemonie in razendsnel tempo afbrokkelen. Mensen als zij zullen te zijner tijd niet meer worden aangeduid met een verwijzing naar hun etnische melange, maar als, gewoon, 'multi racial' of 'mixed race'. De finesses van de afstamming doen er dan niet zoveel meer toe, omdat blanken als maatstaf zijn weggevalen.

Zo'n 42 miljoen Amerikanen beschouwen zich inmiddels als multi racial, ofwel 13 procent van de bevolking, volgens cijfers van het U.S. Census Bureau. In 2000, toen burgers bij een volkstelling voor het eerst meer dan één ras mochten invullen, was dat nog twee procent. De overgrote meerderheid van zich als multiraciaal beschouwende VS-burgers is jonger dan 44 jaar, een derde is nog kind. Het is de snelst groeiende raciale categorie.

'Uncle Tim'

Dat is wennen voor blanke boomers, opgegroeid in de tijd dat kinderen als Kamala Harris met de schoolbus 'hun' buurten werden binnengereden. De oudjes worden volgens bladen als *American Renaissance* in reclames steevast neergezet als zich aan het verleden vastklampende onnozelaars, bij de les gehouden door energieke

jonge mensen van kleur. Harris' keuze voor vice-president, Tim Walz, de gouverneur van Minnesota, past in die karikatuur.

Walz had in 2021 net zoveel minuten en seconden stilte geëist als de tijd die een jaar eerder in Minneapolis was verstreken tussen George Floyds arrestatie en diens dood. 'Uncle Tim' geldt in zeer rechtse kringen dan ook als een 'collaborateur' met een zwarte vrouw. Of een Indiase vrouw? We zijn benieuwd of Trump tijdens het debat Harris' priemende vinger en scherpe tong zal durven trotseren met die onbetamelijk geachte vraag.

René ter Steege is journalist, schrijver en vertaler.

Wynia's Week is onafhankelijk, ongebonden en broodnodig. De donateurs maken Wynia's Week mogelijk. Doet u mee? Dat kan op verschillende manieren, kijk [HIER](#). Hartelijk dank!